

lečné modlitbě by neměly být příliš dlouhé, aby se mohl zúčastnit každý člen skupiny. Modlitbu lze prokládat jednoduchými zpěvy, které buď všichni znají, nebo se několikrát opakují, takže se jim snadno každý naučí.

ZHODNOCENÍ

Tato jednoduchá práce s biblickým úryvkem je velkou šancí, jak proniknout hlouběji do biblického poselství prostřednictvím meditace a modlitby. Jsou-li účastníci schopni všech sedmi kroků, pomáhá tato metoda k uskutečňování tohoto poselství ve všedním životě.

Na druhé straně má tato metoda i své limity. Je třeba mít na zřeteli, že Bible nabízí zkušenosti a svědectví víry z jiné doby a kultury, než je naše. Klíčem k ní jsou proto přemýšlejícímu a tázajícímu se člově-

ku přiměřené základní znalosti. Během uplatňování této metody může dojít k naivnímu uplatňování dnešních představ v biblickém textu, což v sobě skrývá nebezpečí nepřiměřeného, jednostranného výkladu. Může se to projevit např. právě v 6. kroku: přenesení poselství textu do konkrétního života, o které se zde pokoušíme, se může snadno minout s vlastním úmyslem textu. Jestliže tedy tuto metodu používáme v našem kulturním prostředí, musíme se postarat o doplnění duchovního přístupu výkladem textu jako takového. Není-li k dispozici školený moderátor, je třeba si poznamenat otázky, které nejsme schopni sami vyřešit a příležitostně pozvat někoho (kněze, vzdělaného laika), který je schopen poskytnout odbornější výklad. Používá-li se tato metoda delší dobu jako jediná, vyvstává riziko, že se v textu budou objevovat oblíbené myšlenky a že se skupina „vyčerpá“.

PRÁZDNINOVÉ POHÁDKY O ZAČÁTCÍCH A KONCÍCH CEST

EVA
MUROŇOVÁ

„Když se čerstvá země rozvoněla podivnou vůní a když větry zavály krajem, znělo to jako kouzelná hudba přicházející z tajemných modravých dálek, která volala do neznáma plného tušených dobrodružství.“

J. Foglar: Chata v jezerní kotlině

Čas prázdnin a dovolených je spojený s cestováním, s rodinnými výlety a letním putováním. Není prázdninový tábor bez stezky odvahy nebo hledání pokladu, protože děti milují výpravy za dobrodružstvím. Menší děti jsou rády na cestách obklopeny jistotou lidí, kteří je mají rádi, a ty starší vycházejí už mnohem samostatněji a odhodlaněji vstříc tajemství a nebezpečí.

Z touhy cestovat a poznávat už člověk obvykle nevyroste. V potřebě dospělého člověka vydat se na cestu je ukryta touha po vysvobození se z všednosti a po získání nezávislosti.

Cesta se tak může stát metaforou pro všechno nové, co nás v životě potkává, co prozkoumáváme, metaforou hluboké touhy člověka hledat a objevovat.

Každá cesta, výprava, pouť, jízda na kole, vlakem nebo pěšky znamená nadchnout se, rozhodnout se, připravit se, vyjít, překonávat překážky, dojít do cíle, radovat se a být odměněn.

Tyto fáze, které jsou součástí každé cesty odněkud někam, jsou jako hluboká lidská zkušenost zachyceny také v mnoha příbězích.

Z dětství známe ty pohádkové:

Princ se vydává na cestu splnit úkol, přinést živou vodu, tři zlaté vlasy, vysvobodit princeznu nebo získat její lásku. Dívka jde vysvobodit bratra, splnit

V potřebě dospělého člověka vydat se na cestu je ukryta touha po vysvobození se z všednosti a po získání nezávislosti.

nesmyslný příkaz, který jí má zahubit, vysvobodit prince.

Co je na cestách popisovaných v pohádkách pro rozvoj pozitivní dětské zkušenosti podstatné?

- Cesta končí obvykle tam, kde začala. (Hrdina z domova vyjde a domů se vrátí.)
- Cesta končí dobře.

Eva Muroňová je vdaná, má 3 děti. Je zaměstnaná v Katechetickém centru při ostravsko-opavském biskupství. Asi 12 let katecheticky pracuje s dětmi (vlastními i cizími).

duchovní život

- V pohádkách se nezakrývá, že na cestě jsou překážky. (Cesty vedou přes sedmero řek, vrchů a zemí, lesem, někdy i přes moře.)
- V pohádkách jsou i cesty, které nevedou k cíli. (Starší bratři zabloudí, dají přednost dobrému jídlu nebo z lenosti či nepozornosti nesplní úkol.)
- K cestě, která vede do cíle, patří chudoba, trpělivost, oběť a solidarita. (Hrdina je vytrvalý, o poslední kus chleba se rozdělí a obvykle mu zůstane jen prošlapané boty.)

Když vypravujeme svým dětem pohádky o takových cestách, vytváříme tak, aniž si to uvědomujeme, jeden z důležitých základů, na kterém může v budoucnosti stát jejich víra.

Následující příběh začátku jedné cesty používá pohádku jako prostor k vyjádření vlastních snů a k výzvě k následování.

Nedokončenost textu může být motivací k reálné dobrodružné výpravě za pokladem, ale také podnětem k rozhovoru, k zamyšlení nebo k tvůrčímu psaní:

V jedné vesnici v daleké zemi bydlel chlapec. Dobře znal svou vesnici, své sousedy, měl své kamarády, svá místa, kde si rád hrával, znal koruny stromů, ve kterých se schovával.

Vesnicí vedla cesta, která se za posledním domem rozdělovala do tří stran. Jedna cesta vedla do města, kam se chodilo na trh. Druhá cesta vedla k moři a třetí cesta mizela v nedalekém lese. Chlapec si už ani nepamatoval, kdy poprvé stál na místě, kde cesta začínala a ptal se: „Kam ta cesta vede?“ „Nikam.“ Lidé o ní od pradáвна říkali: „Ta cesta nevede nikam.“

Ani stařec, který žil za vesnicí, neuměl chlapci odpovědět. Vzpomněl si jen, že kdysi se po ní vydal jeden mladík a za pár dnů se vrátil polomrtvý vysílením a žízní. Jeho kamarád zabloudil a nevrátil se vůbec. „Ne, ta cesta nevede nikam,“ říkával.

Tajemství cesty však nedalo chlapci pokoj. Celé dny u ní sedával, přemýšlel, do prachu kreslil podivné obrazy a díval se k lesu, kde mizela. Za úsvitu jednoho dne vyšel.

V nejnapínavějším místě náš příběh končí. Kudy chlapec šel, kam došel a co našel, už necháme na posluchačích. Příběh mohl skončit třeba takto:

Chlapec se jednoho dne vrátil domů. Byl umazaný, vysílený, ale šťastný a s rozzářenýma očima držel v rukou truhlici. Povídalo se, že chlapec našel veliký poklad, vzácný drahokam, který nemá nikdo na světě. Někteří lidé však říkali, že drahokam viděli na vlastní oči a je to úplně obyčejný kámen. Ale

vždy, když se vyptávali, kam jej cesta dovedla a co tam našel, odpovídal s rozzářenýma očima: Jestli chcete poznat, kam ta cesta vede, musíte se po ní sami vydat.

Klíčovou zkušeností cesty starozákonního člověka je vysvobození z otroctví Egypta. V převyprávění této historické události jsou vidět všechny tři biblické významy slova cesta:

- ✓ Cesta jako Boží řízení, Boží plán záchrany Izraele.
- ✓ Cesta jako způsob života, který může být dobrý i špatný.
- ✓ Cesta jako životní pouť člověka do zaslíbené země.

Zkušenost cesty, která se tak neoddělitelně spoila se zkušeností Boží přítomnosti, pak Nový zákon ještě prohlubuje.

Ježíšova cesta je cesta života pro druhé, cesta, ke které patří oběť, chudoba, trpělivost a solidarita s nemocnými a odmítanými lidmi, cesta, která nutí opustit domov, práci i majetek. Je to však cesta, která vede na kříž. Bůh není pouze věrným průvodcem, ale tím, kdo vyzývá k následování způsobem lidsky nevymyslitelným. Na konci cesty je naděje, potvrze-

ná vzkříšením, že půjdeme-li touto cestou, dojdeme „skrze něho a s ním a v něm“ do cíle. V kontextu Božího království tak dostává lidský život i s jeho překážkami, utrpením a smrtí nový smysl.

Připravit děti na toto hluboké poselství křesťanské naděje znamená pomáhat dětem prožít si zkušenost, že každá cesta začíná a končí v bezpečí domova. Nejprve v bezpečí domova, který tvoří milující lidé, a posléze v bezpečí domova Božího království.

Jedna japonská pohádka vypráví o tom, kde cesta naplnění lidských snů a tužeb začíná a končí:

Mijoko v poslední době o něčem potají přemýšlela. Vždycky večer se rozhodovala - mám to říci, nemám to říci, raději ne; trochu se styděla. Když ale ten večer hvězdy zase tak nádherně zářily!

Konečně se odhodlala: „Tatínku, prosím tě... podej mi jednu...“ Ukázala na oblohu, kde svítilo plno hvězd.

„Ale to nejde,“ zasmál se otec, „to jsou hvězdy. Hvězdy jsou moc daleko. A jsou moc velké,“ vysvětloval tatínek, ale Mijoko ho neposlouchala.

Vydala se na cestu. Řekla si: když půjdu pořád nahoru, musím k nim dojít. Šla a šla, až došla na veliký kopec. Výš cesta nevedla. Tam si sedla na zem a plakala. Slzy jako hrachy se jí koulely z očí a vpíjely se do země.

Pojednou se vedle ní cosi pohnulo. Mijoko se lekla a přestala plakat. Vstala a spatřila, že jí u nohou vyrostla hromádka hlíny.

„Já jsem krtek,“ řeklo podivné zvířátko a pokračovalo: „Ty si tady pláčeš a je ti úplně jedno, že jsi promáčela strop mého domečku.“

„To jsem vážně nechtěla udělat, nezlob se,“ omlouvala se Mijoko. „Netušila jsem, že tu máš domek.“

Pak Mijoko vyprávěla, že moc touží po hvězdě.

Krtek se po jejích slovech zatvářil divně a řekl jenom: „Tak dobře...“

Potom se vsoukal do země, ale hned se zase vrátil. „Tady máš. Je to sice malý kousek, ale...“ A podával jí hroudu hlíny.

„Vždyť je to jen hlína,“ divila se Mijoko.

Ale krtek řekl: „Kdyby ses na naši zemi dívávala odněkud z oblohy, viděla bys, že vypadá taky jako hvězda. Točí se a modravě září.“

Mijoko vzala hroudu hlíny do ruky. Připadala jí studená a těžká, ale náhle měla pocit, že jí příjemně zahřívá ruku. Dokonce se jí zdálo, že hlína vydává jemnou modravou záři.

Krtek zmizel.

Mijoko zhluboka nadechla svěží večerní vzduch a pomalu se vracela domů. Hroudu - kus planety Země - držela pevně v ruce.

